

реєстр судових рішень. URL: <https://www.reyestr.court.gov.ua/Review/100467544>.

11. Рішення Волинського окружного адміністративного суду від 22 серпня 2022 року у справі № 140/14556/23. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://www.reyestr.court.gov.ua/Review/113017363>.

12. Рішення Одеського окружного адміністративного суду від 2 березня 2023 року у справі № 420/8789/22. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109305932>.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-462-0-53>

ПРИНЦИП РОЗУМНОСТІ В СИСТЕМІ ПРИНЦИПІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Платонов Ігор Миколайович

здобувач

Науково-дослідний інститут публічного права

м. Київ, Україна

Вивчення змісту та сутності принципу розумності в адміністративно-процесуальних правовідносинах не можливо визначити як комплексне без встановлення особливостей його відображення в системі принципів права в цілому. Дослідження сутності принципу розумності вимагає пошуку відповідей на питання щодо розуміння його категоріального визначення, обґрунтування понятійного ряду шляхом висвітлення доктринальних та праксеологічних підходів, що має бути визначено як мета цього підрозділу.

Застосування принципу розумності є більш характерним для законодавства країн англосаксонської правової системи, де запроваджено розуміння людини як розумної біологічної істоти, що здатна (та повинна) володіти можливостями із здійснення раціональної оцінки власних дій чи проявів діяльності оточуючого її середовища.

Покладення в основу правового регулювання та правозастосовчої практики презумпції, що пересічна людина наділена розумом, здатна контролювати, керувати та оцінювати свої дії чи бездіяльність є тим необхідним соціальним орієнтиром, що створює умови для реалізації нормативних вимог.

Однак попри важливе теоретичне та практичне значення, яке має принцип розумності як регулятор суспільних правовідносин, залишається невизначеним нормативно його поняття, так само відсутнім є однозначне його сприйняття науковою елітою як в Україні, так і в європейських країнах та у США.

Отже, ефективність застосування принципу розумності як принципу адміністративно-процесуальних правовідносин залежить від досягнення певного уніфікованого підходу до його сприйняття науковою спільнотою та практиками юриспруденції.

Уніфікація будь-якого суспільно-правового явища має відбуватися через обґрунтування визначення його сутності та формулювання його поняття.

Як було встановлено у попередніх підрозділах виникнення принципу розумності та його використання було започатковано за часів формування теорії реалізму у правозастосуванні [1, с. 38–39; 2].

В країнах англосаксонської системи права визначення принципу розумності перебуває у нерозривному зв'язку із принципом верховенства права (rule of reason), що визначається як здатність усвідомлення нормативних положень та наділення особи здатності із управління своїми діями визначати зміст вчинюваної діяльності. Розумність виявляється через використання категорії «здоровому глузду» [3, с. 88].

Розум визначається як через соціальне буття особи, так і через її фізичне існування. Категорія розумності також застосовуються через визначення будь-якого суддівського рішення, тобто суддівське рішення, ухвалене відповідно до встановленої процедури має розумітися як розумне.

Таким чином, власне здійснення процесу судового розгляду справи є тим, що має визначатися як розумний процес.

У країнах континентальної правової системи сформовано дещо інше уявлення про принцип розумності та його прояви у матеріальних та процесуальних правовідносинах.

Принцип розумності у країнах континентальної правової системи відображується через застосування до них певної системи оцінки співмірності дотримання нормативних вимог учасниками правовідносин, що виявляється у застосуванні таких категорій, як «правомірно» та «неправомірно», «обґрунтовано» чи «необґрунтовано», «доведено» чи «не доведено», «розсудливо» чи «нерозсудливо», «доцільно» чи «недоцільно», «передбачувано» чи «непередбачувано» [4, с.105; 5, с.116–117].

Сутність принципу розумності може розкриватися через визначення його функціонального змісту, що полягає у задоволенні

нормативноутворюючого напрямку впливу на суспільні правовідносини, а також у запровадженні скасувальної функції, що реалізується через недоцільність реалізації нормативних положень, що є неприйнятними з точки зору їх розсудливого відображення [6, с.54–55].

Література:

1. Копоть В.О. Правовий реалізм : Монографія / За ред. С.В.Бобровник; НАН України, Київ. ун-т права. Київ : Вид. Нац. бібл. ім.В.М.Вернадського, 2010. 186 с.
2. Holmes O. Collected Legal Papers. New York : Harcourt, Brace & Howe, 1920. 316 p. URL : <http://my-shop.ru/shop/books/977508.html>.
3. Страшинський Б.Р. Принцип розумності в праві: теоретико-правові аспекти. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» (08 –Право). Київ, Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2022.
4. Бервено С.М. Проблеми договірного права України : Монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2006. 392 с.
5. Колодій А.М. Принципи права України. Київ : Юрінком Інтер, 1998. 208 с.
6. Рабінович С.П. Нормативний зміст засади розумності: природно-та позитивно-правовий виміри. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2007. № 7. С.47–58.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-462-0-54>

КОНФЕРЕНЦІЯ МІЖНАРОДНОГО КОМІТЕТУ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА ЩОДО РОЗЗБРОСННЯ ТА ЇХНЯ РОЛЬ В СТАНОВЛЕННІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ОБМЕЖЕННЯ ЗВИЧАЙНОЇ ЗБРОЇ

Плотніков Олексій Вікторович
*кандидат юридичних наук,
старший юрист ГО «Десяте Квітня»
м. Одеса, Україна*

Міжнародна конференція Червоного Хреста в листопаді 1973 року ухвалила резолюцію, в якій запросила МКЧХ скликати конференцію урядових експертів для дослідження питання звичайної зброї, що може вважатися такою, що завдає непотрібних страждань або має невивіркову дію [1, с. 84]. Нею стала Люцернська конференція, яка